

Editörden

Editorial

Ülkem Aydın*

İnternetin hayatımıza girmesi, dişhekimliğini ilgilendiren hemen her konuda fotoğraf, şekil, çizim gibi birçok görüntüye ulaşmayı mümkün hale getirdi. Diğer yandan bu erişim kolaylığı, internet üzerinde yayınlanan görüntü dosyalarının serbestçe kullanılabilmesi gibi bir yanlış algıyı da ortaya çıkardı. Halbuki, saniyeler içinde bilgisayarımızın ekranına gelen, farenin sağ tuşuna tıklayıp kaydedebildiğimiz, hatta üzerinde değişiklikler yapabildiğimiz bu görüntülerin kullanılmasında telif haklarının göz önünde bulundurulması gerekiyor. En özlü şekliyle ifade etmek gerekirse: İnternette yayınlanmış fotoğraflar telif haklarına tabidir ve izinsiz kullanılamaz. İnternette yayınlanmış bir fotoğrafın kullanılabilmesi için ilgili hak sahiplerine ulaşip izin alınması gerekir.¹ Hak sahibi, görüntüyü elde eden ya da oluşturan kişi olabileceği gibi, bu kişi telif haklarını başka bir şahsa, kurum ya da kuruluşa veya şirkete, örneğin bir yayınevine devretmiş de olabilir. Bu nedenle, internette bulunan bir görüntüyü yeniden yayınlamak için öncelikle hak sahibi veya sahiplerinin kim olduğu belirlenmelidir. Bundan sonra da, hak sahibinden yazılı izin alınmalı ve kaynak gösterilmelidir. Bazen hak sahiplerine ulaşmak veya hak sahibinin kim olduğunu tespit etmek mümkün olmayabilir. Bu durum, görüntünün başkaları tara-

fından serbestçe kullanılabilmesi anlamına gelmez. İzin almamak, ancak telif hakkı koruma süresinin dolmuş olması, yayınlandığı Web sitesinde yer alan hüküm ve koşullar dahilinde (örneğin ders materyali olarak) kullanım izni olması gibi koşullar yerine gelmişse mümkün olabilir. Bu nedenle, hak sahipleri ve telif hakları çok iyi araştırılmalıdır.²

Derlemeler, belli bir konuda çok çeşitli kaynaklardan edinilen bilgileri bir araya getiren, açıklayıcı ve eleştirel biçimde yorumlayan ve mesleki birikimlerine katkıda bulunabilmek için okuyuculara sunan değerli bilimsel eserlerdir.³ Telif haklarıyla ilgili sorunların ortaya çıkmasını önlemenin en sağlıklı yolu, araştırmalar ve olgu bildirimlerinde olduğu gibi, derlemelerde de yazarların kendi çektikleri fotoğrafları kullanmalarıdır. ADO Klinik Bilimler Dergisi'ne makale gönderecek yazarlara, eserlerine eşlik edecek fotoğraflarla ilgili etik ve yasal konulara duyarlılık göstermeleri gerektiğini hatırlatmak istiyoruz.

* Doç. Dr., Başkent Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi AD, Ankara, Türkiye

Kaynaklar

1. Genel Sorular. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüęü. Copyright 2016. <http://www.telifhaklari.gov.tr/Genel-Sorular>. Erişim tarihi 21.04.2017.
2. Intellectual property office [Internet]. c2015. Copyright Notice: digital images, photographs and the internet. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/481194/c-notice-201401.pdf. Erişim tarihi 16.05.2017.
3. Bolderston A. Writing an effective literature review. JMIRS 2008;39:86-92.